

නාට්‍යය යනු ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය කලා මාධ්‍යයකි. එනම් බැලීමෙන් හා ඇසීමෙන් රස විඳින මාධ්‍යයකි. නාට්‍යය වූ කලී බැලීමෙන් රස විඳීමට ඇති කාව්‍ය විශේෂයකි. ඊට දෘශ්‍යය යි කියන්නේ එබැවිනි. නාට්‍යයට රූප හෙවත් රූපක යයි ද කියනු ලැබේ. එය ද එම අර්ථයෙනි. “නළුවෝ ද නිලියෝ ද වෙස් වළා ගෙන අවුත් ප්‍රේක්ෂකයන් ඉදිරියේ කිසියම් අවස්ථාවක් දක්වති. එවිට නාට්‍යයක් පහළ වේ.” යනුවෙන් මහාචාර්ය එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍ර කල්පනා ලෝකය කෘතියේ සඳහන් කරයි. සැබෑ ජීවිත පුවතක් හෝ ගෞතන ලද කතාවක් ප්‍රේක්ෂක සමූහයක් ඉදිරියේ වතුර් අභිනය (වාචික - ආංගික - සාත්වික - ආහාර්ය) යොදා ගනිමින් නිරූපණය කිරීම නාට්‍යයක් ලෙස සරලව අර්ථ දැක්විය හැකි ය. එහි මූලික ම කර්තව්‍යය වන්නේ නාට්‍ය පිටපත හෙවත් පෙළ රචනය යි. රචකයා විසින් තමා ලද අත්දැකීමක්, කතා පුවතක් හෝ වෙනත් වස්තු බිජයක් ඇසුරු කරගෙන තම පරිකල්පනය ද ඇසුරින් නාට්‍ය පිටපත රචනා කරයි. “නාට්‍යයක් මුලින් ම රඟ දැක්වෙන්නේ රචකයාගේ සිත නමැති වේදිකාව මත ය.” සුප්‍රකට නාට්‍ය රචක බර්නාඩ් ෂෝගේ ඉහත කියමන මෙය තහවුරු කරයි.

අන්දරේලා, (1995 රාජ්‍ය සාහිත්‍ය සම්මාන) ගුරුතරුව (1997 රාජ්‍ය සාහිත්‍ය සම්මාන) සඳහර, කනේරු මල් ප්‍රවීණ නාට්‍යවේදී ආචාර්ය ජයලත් මනෝරත්න අතින් රචිත නාට්‍ය නිර්මාණ කිහිපයකි. ගල්වඩුරාළ, සිංදුයි බින්දුයි යන ළමා කෘති ද දවස තව තරුණයි නවකතාව ද, වැහි එනතුරු, මිනිහට නින්ද යන්න ඇති යන කෙටිකතා සංග්‍රහ ද ඔහුගේ නිර්මාණ අතර වේ. මේ පාඩමෙහි ඇතුළත් වන්නේ මනෝරත්නගේ තල මල පිපිලා නාට්‍යයෙහි ජවනිකාවකි. නාට්‍ය පිටපත් රචනය පිළිබඳ ඔහු විසින් සම්පාදනය කරන ලද මග පෙන්වීමක් ද මේ පාඩමට ඇතුළත් ය. නාට්‍ය රස වින්දනය, නාට්‍ය පිටපත් රචනය පමණක් නො ව සාම්ප්‍රදායික යෙදුම් භාවිතය පිළිබඳ අවබෝධයක් ද මෙම පාඩම ඇසුරින් ලබා ගත හැකි ය.

‘තලමල පිපිලා’ නාට්‍යයේ තේමාව, සම්ප්‍රදාය හා නවීනත්වය අතර ගැටුම යි. නවීකරණය හේතුකොට ගෙන සාම්ප්‍රදායික උරුමයන් ගුණදහම් හා සාරධර්ම, පුරුෂාර්ථ වැනසී යෑමේ අභියෝගයට සමාජය මුහුණ පා ඇති අයුරු නිරූපණය කිරීම යි. මෙම නාට්‍යය සමාජ ගැටලුවක් දෙස නිරීක්ෂණාත්මක විමසුම් බැල්මක් හෙළන නාට්‍යයකි. සමකාලීන අත්දැකීමක් පිටුපස ඇති මානුෂීය ප්‍රබලත්වය විමසන එහි යථාර්ථවාදී ලෙස ජන නැටුම්, ජන ඇදහිලි ආදී සාම්ප්‍රදායික කලාංග ද උපයෝග කර ගෙන ඇත.

දෙවැනි ජවනිකාව

(නුගගනට ඉහළින් සඳ පායා ඇත. රංඛරණා සහ හේතු, ගෙයි ඉදිරිපස මිදුලේ වාඩි වී කතා බහේ යෙදී සිටිති.)

- රංඛරණා: ආරා තල්ගස ගොන් වැඩුණා සේ මෝරා තලමල එන අන්දන්... පීරා වරලස අවුල් හරින සේ තලමල සුළඟට යන අන්දන් ...
- හේතු : (එම කවි පද යළි ගයමින්) ලොකු අත්තෙ... ලොකු අත්තා කොහොම ද ඔය තරං ලස්සනට කවි සිපද වන්නං කියන්ට ඉගෙන ගත්තෙ?
- රංඛරණා : ලොකු අත්තගෙත් අප්පවිච්චගෙත්!
- හේතු: ඒ අප්පවිච්ච ඉගෙන ගත්තෙ?
- රංඛරණා: එයාගෙත් අප්පවිච්චගෙත්
- හේතු: කිරිමුත්තේ!!
- රංඛරණා: අන්න හරි... කිරි මුත්තගෙන් තමයි. අත්ත, මුත්තා, නත්තා, පනත්තා, කිත්තා, කිරිකිත්තගෙ ඉදල ඕවා කටින් කටට ගෙනාපුවා.
- හේතු: කිරිමුත්තේ!
- රංඛරණා: නැටුං ගිල්පෙ විතරක් නෙවී කොල්ලො, ජෝතිසේ, වෙදකම, බලිතොවිල්, කොහොඹ කංකාරි... ඔය ඕනෑ එහෙකට හපන්නු අපේ පරම්පරාව. කන්ද උඩරට කිරිති ශ්‍රී රාජසිංහ මහ රජ්ජුරුවන්ගෙ දේවින්නාන්සෙට වෙදකං කරල තියෙනව, අපේ මී මුත්තෙක්. ඕවට නම්බු නාම, ගම් බිම්, පදවි තානාන්තර ලබල තියෙනවා.
- හේතු: ලොකු අත්තා මොනව ද ඒ කාලෙ කළේ?
- රංඛරණා: මම! ඒ කාලෙ මං හිටියෙ නෑනෙ පැටියෝ. ඔන්න මං ගැටයා කාලේ නං තෝරූ අගමැතිතුමා ඉස්සරහ, මහ රැජින ඉස්සරහ, සියං කුමාරයා ඉස්සරහ නැටුං නටල ප්‍රශංසා ලබලා තියෙනවා. බුරුමෙ සියමෙ අපේ මහජ්පොච්චිලා ගහපු අඩවි කරණංවලට ඒ රටවල ඇත්තො බලං හිටියයි කියන්නෙ උඩුකුරිඤ්ඤං වෙලාලු. ඔය මේ කාලේ අපේ එවුන් සුද්දො පිටුපස්සෙ ගියාට!
- හේතු: ලොකු අත්තට නැටුං ඉගැන්නුවෙ ලොකු අත්තගෙත් අප්පවිච්චි කිව්වනෙ.
- රංඛරණා: ඔව්... උඹලගෙ අප්පවිච්චට මං ඉගැන්නුව වගේ තමයි. අපේ අප්පවිච්ච මට ඉගැන්නුවෙ...
- හේතු: (කල්පනා කරමින්) එහෙනං අපෙ අප්පවිච්ච මට නැටුං උගන්නන්නෙ නැත්තෙ?

රංඛරණා: (වික්ෂිප්තව කම්පා වෙමින්) ඒ වුණාට හේතුවෝ මං උඹට උගන්නනව නෙ ...
 හේතු: අප්පච්චි මට කියනවා, දැං ලොකු අත්තගෙ නැටුං ඉගෙනගන්නා ඇතිලු. අලුත් නැටුං ඉගෙන ගන්ට නුවර හෝටලේට එන්ටලු... අම්මාත් හරියට කරදර කරනවා ලොකු අත්තෙ නුවරට එන්ට කියලා. දැං කීප දවසක් ම ඉස්කෝලෙටත් ආවනෙ. අම්මට හරි පාඨයිලු මං නැතුව.

රංඛරණා: ඉතිං ඒකට තියෙන්නෙ අම්මට ඇවිල්ලා මෙහේ උඹත් එක්ක නවතින එකනෙ. බලපං එතකොට උඹට ඉස්කෝලෙටත් ළඟ යි. නැටුං ශිල්පෙ ඉගෙන ගන්ටත් පුළුවං.

හේතු: ඒ වුණාට අම්ම කියන්නෙ මේක අපේ තැනක් නෙවීලු. ලොකු අත්තගෙලු. මෙතන හිටියොත් මාව හරියට හදා ගන්න බැරි වෙනවලු.
 (රංඛරණා නිහඬව කල්පනාවේ ගැලෙයි.)

රංඛරණා: අම්මට පිස්සු නේද අත්තෙ?
 උඹට තවම මේවා තේරුං ගන්ට වයස මදි පැටියො. උඹ අහන ඒවට උත්තර දෙන්නත් මම වයස වැඩියි... නීලකොබෝ සන්දේසෙ තියෙනවා මෙන්න මෙහෙම කවියක්...

එමින් කිරුළ රදහට පොරණ නිලකු	රු
කෙළෙන් පසඟ කුරු නද ලැබ ම තනකු	රු
බියෙන් නො හැර කරනා විලස අද කු	රු
පුහුන් කරති සත මෙහි පසඟ ගොස කු	රු

ඕය කවියෙන් කියන්නෙ, පුරාණ කාලෙ ඉදන්ම තනකුරු ලබා ගෙන, ඒ නරේන්ද්‍රයා වෙනුවෙන් පංචකුර්ය සෝභාව නිරන්තරයෙන් ම කළ හෙයින් නොනවත්තා ම පවත්වන පරිද්දෙන්, එගම වැසියෝ පංචකුර්ය නාදය අද දක්වා ම කර ගෙන එනවාය කියන එක නේ...

හේතු: ඉතිං හැම කෙනෙක්ම ඕවා ඉෂ්ට කරනවා ද?

රංඛරණා: නැතුව? අතරගල්ල කොනකලගල ගම්වාසීන්ට ගම්වර දීල තියෙන්නෙ පංචකුර්ය නාදෙට තමයි. අමුණක වපසර්ය වෙනුවෙන් සියලු දේවාල ගොඩනැගිලිවල, විහාර මළුවල රාජකාරි කරන්ට ඕනෑ. පෙරහැරේ දී පළිහ, මුතුකුඩේ, උස්සන්ට ඕනෑ. නටන්ට ඕනෑ. තේවාච කරන්ට ඕනෑ.
 (රංඛරණා නිහඬව කල්පනාවේ ගැලෙයි.)

හේතු: ඕන්න ඕවා අමතක කරමු ලොකු අත්තෙ. අපි තවත් කවියක් කියමු ද?

රංඛරණා: හ්ම්...! වරො!
 (රංඛරණා නුගඟහයට වාඩිගනියි. හේතු හොරෙකු මෙන් බුලත් තට්ටුව වෙත ඇදෙයි.)

හේතු: ලොකු අත්තෙ... මට බුලත්විටක්...!

රංඛරණා: දෙනවා උඹට මම විටක්...!

හේතු: අනේ ලොකු අත්තෙ...

රංඛරණා: හේතුවෝ ඕවා කැව ම ඉංග්‍රීසි කියවගන්ට බැරි වෙනවලු.

හේතු: එහෙනං ලොකු අත්ත කන්නේ?

රංඛරණා: මම ඉංග්‍රීසි කියනවයැ?

හේතු: මමත් නොකිය ඉන්නවා.

රංඛරණා: එහෙම බෑ නෙ. උඹලගෙ අම්මට උවමනා කරන්නෙ උඹට ඉංග්‍රීසි කියවන්නට නෙ.

හේකු: අදට විතරක්...!

රංඛරණා: ඒමි... අදට විතරයි...වරෙ... මේ කවිය සොකරි කතාවේ ගුරුවට වෙච්ච ඇබැඳිදියක්.

දේසේ සිට ආ එගුරු	මහල්ලා
දියට යන්ට ලබු ගෙඩියක්	එල්ලා
තඹරාවිට වෙද රාළගෙ	බල්ලා
කාපිලු ගුරුවගෙ කකුලම	අල්ලා

සභාපති: කාගෙ කකුල ද බල්ල හැපුවයි කියන්නෙ?

රංඛරණා: ආ... සභාපති මහත්තයෝ... නෑ... මේ සොකරි කතාවේ සිද්ධියක් විස්තර කෙරුවා පොඩි එකාට... තඹරාවිට වෙදාගෙ බල්ලා ගුරුවගෙ කකුල කාපු හැටි.

සභාපති: කාගෙ බල්ලා වුණත් කමක් නෑ... ඉන්පේක්ෂන් විසිඑක ගහගන්ට වෙනව වෙනවා ම යි.

රංඛරණා: (අන්දමන්ද වෙමින්) හේකු... උඹට නිදිමත නං ගිහිල්ලා නිදාගනිං! හෙට ඉස්කෝලෙ යන්ටත් එපායෑ.
(හේකු පිටවෙයි)

සභාපති: ඔය කොල්ලා මෙතන ම තියා ගන්න ද ගුරුන්නාන්සෙගෙ අදහස?

රංඛරණා: උගේ හපන්කම් විදිහට මෙතනට වඩා ගැළපෙන තවත් තැනක් නෑ ආයිබොවන්ඩ.

සභාපති: (වාඩිවෙමින්) මෙයා මේ ත්‍රිපිටකෙ වනනවා! මෙහෙ නෙවෙයි... ඔය ළමයි යවන්ට ඕන රට. කොච්චර දේවල් තියෙනවා ද ඉගෙන ගන්ට. මගේ හිතේ විශාල වේදනාවක් තියෙනවා. මේ කොට්ඨාසෙ ළමයින්ගෙ හපන්කම්වලට තැනක් නැති වීම ගැන. සුදු මහත්තයන් එක්ක එකතු වෙලා ඒ වාගේ ළමයි රට යවන්න පිළිවෙලක් හදන්නෙ ඒකයි මේ තරං වද විද ගෙන.

රංඛරණා: රට යවන්ට? මේ... මේ... පොඩි ළමයි?

සභාපති: ගුරුන්නාසේ මම මේ කියන්නේ ළෙන්ගතුකමට. මේ බිත්ති හතරෙන් එහා තියෙනව තවත් ලෝකයක්. අර තියෙන්නෙ... “ලෙන තුළ සිරවී සිටි කුමරුන් දා ලොව බැලුමට ලොල් වී ලෙන බිත්තිය” කියලා... ගල් ලෙන බිඳ ගෙන ලු ගියා කියන්නෙ... කවුද මේ. මනමේ කුමාරයා.

රංඛරණා: ම...න...මේ කුමාරයා නෙවී... එහෙම ලෙන බිඳ ගෙන ගියා කියන්නේ සිහබා කුමාරයා.

සභාපති: ආ... මිනිහත් ගියා ද? වෙන්ටැති වෙන්ටැති.

රංඛරණා: එහෙම බිඳ ගෙන යන්ට ලෙනක් මෙතැන තියේවි යෑ?

සභාපති: ලෙනක් නැති වුණාට මේ රූස්ස නුගේ මදැයි. ඔය නුගේ කඵචර හෙවණැල්ලෙන් ගුරුන්නාන්සෙගෙ ඇස් අන්ධ වෙලා. අනිත් අයගෙන් ජීවිත කොටු වෙලා.

රංඛරණා: පරම්පරා ගණනාවක නෙත් පාදපු මේ උත්තම වෘක්ෂරාජයා ගැන ඔහොම

කතා කරන්නට එපා. ආයුබෝවන්ඩ...

සභාපති: නෑ... නෑ... මම කතා කරන්නෙ නෑ... මම කතාකරන්නෙ නෑ... අපි ගහක් ගැන කතා කෙරුවත් මිනිස්සු හිතන්නෙ වෙන දෙයක්. (තමාටම) අනික නුග ලී මොනවට ගන්ටද මට?... ගුරුන්නාන්සේ! මම මේ තකහනියක් ම රාත්‍රියෙ ගෙට ගොඩ වුණේ වැදගත් රාජකාරියකට... මට ඔත්තුවක් ලැබීලා තියෙනවා මේ රංගසභාවෙ ඉන්නවයි කියලා... මේ...
(ගෙතුළින් හේතුවෙන් කටහඬ ඇසෙයි.)

රංඛරණා: අනේ සභාපති මහත්තයෝ... පොඩි එකා හීනෙ. බය වෙලා ද කොහෙද? ළඟ නො හිටියොත් එහෙම ම යි. වාඩි වෙලා ඉන්නට...
(රංඛරණා ගෙතුළට දිව යයි. සභාපති වාඩි වී සිටින ම ගුණවංශ පිවිසෙයි.)

සභාපති: මුන්නැහෙ?

ගුණවංශ: (මද සැකයෙන් යුතුව) මම මේ ගුරුන්නාන්සේ හමිබු වෙන්ට කියල.

සභාපති: මේ පළාතෙ ද?

ගුණවංශ: මම දකුණේ

සභාපති: අපිත් දකුණේ...

(මද නිහඬතාවක්)
මම තමයි මේ කොට්ඨාසෙ සභාපති... මේ රෑ?

ගුණවංශ: හුඟ දවසක් වෙනව ගුරුන්නාන්සේ මට පණිවිඩයක් එවලා. බෙර ගෙඩියක් දෙකක් හදා ගන්ට ඕනෑ කියල. අපේ ගම් පළාතෙ තියෙනවනෙ ඇහැල... ගංසුරිය... කොහොඹ කොට...

සභාපති: අප්පව්වියේ ඔව්වර දුර යන්ට ඕනෑයැ මේ පුංචි බෙරේකට?

ගුණවංශ: බෙරේ පුංචි වුණාට වැඩේ ලොකුයි සභාපති මහත්තයෝ. ගුරුන්නාන්සේත් බොහොම අමාරුවෙන් නෙ මේ වැඩ ටික කර ගෙන යන්නෙ. අවුරුදු දහයකට ඉස්සර ගැටවැල් ලණුවක් සත විසි පහ යි. අද රූපියල් හැත්තෑපහ යි. හංකඩ කැල්ලක් රූපියල් සිය යි.

සභාපති: හංවල ගණකම ඇ...?

ගුණවංශ: ඒ විතරක් නෙවී. මුව හං වදුරු හං හොයන්ට ඕනෑ. කොහොම හරි අමාරුවෙන් හොයා ගත්තයි කියමුකො. කැලේ ඉඳල ගෙනෙද්දී පොලිසියට එහෙම අහු වුණොත් හමයි කොටෙයි දෙක ම නෑ.

සභාපති: දැං තියෙනවනෙ ඉතිං අපි ගෙන්නලා හොඳ ඉම්පෝර්ටඩ් ප්ලාස්ටික් ලණු!

ගුණවංශ: ඒවා හොඳයි නාහෙට දාන්ට... (බෙරයට තට්ටු කර) බෙරේ නියම නාදෙ ගන්ට නම්, නියම හම් නියම කොටේ අහු වෙන්ට ඕනෑ. නැත්තං සද්දෙ බැල් බැල්. අපි ඉතිං මේ වගෙ තැන්වලට උදව් කරන්නට එපා යැ.

සභාපති: නැතුව නැතුව... කන්ද උඩරටෙයි කිය කියා හිටියට අපේ උදව්ව නැතිව බෑ. ඇත්ත ම කියනව නං අපිත් දෙනවා ආධාර ඔය කලායතනවලට. ඒ වුණාට මේ කලායතනවල තියෙන්නෙ පුදුම මැජික්, පැමිණීම විසිහන යි. පැමිණීමේ පොතේ විසිහතරදාස් භාරසිය දෙක යි නම්. ඉතින් දෙන ආධාරෙත් අන්තිමේ අනාථාධාරේ!

ගුණවංශ: හුඟ කලායතන එහෙම වුණාට මෙතන නම් එහෙම තැනක් වෙන්ට බෑ...

සභාපති: විකාර! අපි ඔහෙලා දකුණේ වුණාට අපේ කනිනුත් රිංගනව මේ ගොල්ල. මං සුදු මහත්තයෙකුත් එක්ක එකතු වෙලා සැලසුම්කරලා තියෙනවා ඡෝක් වැඩ පිළිවෙළක්. අලුත් ම සම්ප්‍රදායක් අද හෙට ම බිහිකරන්න.

ගුණවංශ: (වික්ෂිප්ත වෙමින්) අලුත් ම සම්ප්‍රදායක්!

සභාපති: ඔව්!

ගුණවංශ: අද හෙට ම!

සභාපති: ඔව්!

ගුණවංශ: සමා වෙන්ට... පැණන් එන එන තාලෙට ඇඳුම් මාරු කරනවා වගේ කාලෙන් කාලෙට පුළුවන් ද සභාපති මහත්තයෝ සම්ප්‍රදාය වෙනස් කරන්න?

සභාපති: කවුද බෑ කියන්නේ? නෑ බෑ වචන මගේ ළඟ නෑ.

ගුණවංශ: නෑ?

සභාපති: නෑ

ගුණවංශ: එහෙනං ඔය නෑ කිව්වේ?

සභාපති: හදිස්සියකට ගන්ට එකක් දෙකක් තියෙනවා...? දැං බලන්ට මුළු ඉතිහාසෙ පුරා ම වෙනස්කම් කරපු නිසා තමයි අපි අද මේ තරං සෞභාග්‍යයෙන් ඉන්නෙ. සම්ප්‍රදාය අන්න ඒ වගේ වෙනස් කරන්ට ඕනෑ.

ගුණවංශ: මේ කාලෙ විද්‍යාවේ දියුණුවෙන් සකස් වෙච්ච සංස්කෘතියක ජීවත් වුණාට ගුරුන්නාන්සේගේ මුල් තියෙන්නෙ ප්‍රවේණි වැඩවසම් කාලෙ. ඉතිං වෙනස්කම් කරන්ට ඕනෑ බුද්ධිමත්ව හෙමින්.

සභාපති: මේ කාලෙ හෙමින් ගියොත් පරාදයි. දැං බලන්ට අපේ මනුස්ස ශිෂ්ටාචාරෙ. ඉස්සරෝම ගල්යුගේ. ගල එපා වුණා ම එඬේර යුගය. එතැනින් ගොවිතැන. අන්තිමේ කාර්මික යුගය. (රහසින් මෙන්) තව අවුරුදු ගණනාවකින් උපදිනවලු කොම්පියුටර් යුගය. රොබට්වරුන්ගේ. ඉතිං මේ දියුණුව ලැබුණේ කා නිසා ද? වෙනස් වීම්වලට හැඩ ගැහුණු නිසා.

ගුණවංශ: දැං ඔය කවුරු දියුණු වෙච්ච කතාව ද සභාපති මහත්තයා කියන්නේ?

සභාපති: අපි! (හදිසියේ සිහිපත් වී) නෑ...මේ... අපි ඔහෙලා!

ගුණවංශ: අපේ අත්තා මුත්තා ගොයිතැං බතක් කරගෙන, කොයිතරම් සරල ජීවිතයක් ද ගත කළේ. ඒ විතරක් ද? සිල්ප සාත්තරේ හදාරනව. සම්භාව්‍ය කලා කෘති, සාහිත්‍ය කෘති නිර්මාණය කරන්ට වෙලාව ඉතුරු කර ගත්තෙ නැද්ද? අද කෝ ඒ විවේකය? එදා ඉඳල මේ කාර්මික යුගයට එනකල් ඔය කියන දියුණුව වුණා නම්, අපි හැමෝටම තියෙන්නට එපා යෑ ඒ වගේ සිය ගුණයක විවේකයක්. නිස්කලංකයක්. හරියට නිකං බොත්තම එබුවම ඔක්කොම කෙරෙනව වගේ.

සභාපති: කවුද නෑ කියන්නේ? දැං බලන්ට මගේ කාරෙක. බොත්තමක් ඔබපු ගමන් දොර ඇරෙනව. තව එකක් එබුවම ස්ටාර්ට් වෙනවා. අනික් බොත්තමට මෙන්න ඉගිලෙනව.

ගුණවංශ: බොත්තමක් තියා කාසයක් මහගන්න නෑල් පොටක් නෑ හුඟ දෙනෙකුට. සේරමලා වලිග ගිනි ගත්තු හනුමලා වගේ දුවනව, උදේ හිට රෑ වෙනකල් ජීවිතේ කරවන්ට. ඒත් අනිතිමට දොඩං ගොඩ බදා ගත්තා වගේ ඉතුරු වෙන පිවිටියකුත් නෑ.

සභාපති: අන්ත ඔය සමාජ අසාධාරණය, අසමතුලිතතාව, අසමජාති බව නැති කරන්න කමයි, මම මේ රංග සභාවෙන් පටන් ගන්න යන්නෙ, අලුත් ම සම්ප්‍රදායක්. බලන්න මේක ක්‍රියාත්මක කළා ම දොඩං ගෙඩි කියක් අතේ ඉතුරු වේවී ද කියල.

(රංඛරණා පැමිණෙයි)

රංඛරණා: ආ...! මේ ළමයන්.

(තමා අඳුන්වා නො දෙන ලෙසට ගුණවංශ ඉඟි කරයි.)

සභාපති: ළමයා නිදා ගන්න ද?

රංඛරණා: ඔව්... ඒ ළමයන් නිදා ගන්නා.

සභාපති: ගුරුන්නාන්සේ මගෙ වෙලාව පැන්නා. මම වෙන දවසක ගොඩවෙන්නං.

(පිට වී යාමට සූදානම් වෙයි.)

රංඛරණා: සභාපති මහත්තයා මොනවත් කතව ද?

සභාපති: න්...නෑ... මම මේ කෑමකට යන ගමන්. ගිහින් එන්නං හොඳේ.

(සභාපති පිටව යයි.)

ගුණවංශ: මිනිහට බඩගිනි නැතිව ඇති. මෙව්වර වෙලා ම සම්ප්‍රදාය කැවා.

(අඳුර ගලයි)

අත්දැකීම් හා නාට්‍ය පිටපත් රචනය

-ආචාර්ය ජයලත් මනෝරත්න-

නාට්‍යයක පෙළ හෙවත් පිටපත් රචනය වෙතත් සාහිත්‍ය නිර්මාණ මෙන් ම ලේඛන කාර්යයකි. එහෙත් වෙනත් රචනා මෙන් නාට්‍ය, පෙළ ලිවීමෙන් පමණක් තනර නො වීම විශේෂ ලක්ෂණයකි. අත්දැකීමක් කලාත්මකව, වචන, වාක්‍ය, සංවාද, පද්‍ය ඇසුරෙන් කවිය, කෙටිකතාව, නවකතාව මාර්ගයෙන් පාඨකයාට කෙළින් ම පැවසිය හැකි වුවත් නාට්‍යය රචකයාට හුදෙක් භාෂාව මාර්ගයෙන් පමණක් රස නිපැයීමට ඉඩක් නො ලැබේ. එයින් පූර්ණ රසයක් නො ලැබෙන බැවිනි.

නිතර ශ්‍රවණය වන නාට්‍යය හා රංග කලාව යන වචන දෙක ඇසුරෙන් මෙය පැහැදිලි කළ හැකි ය. නාට්‍යය යනු පෙළ රචනා කිරීම වන අතර, රංග කලාව යනු එම පෙළ ඇසුරු කර ගනිමින් වේදිකාව මත ගොඩ නැගෙන කලාත්මක ප්‍රයත්නය යි. නාට්‍ය රචකයා ලියන්නේ වාර්තාවක් හෝ යම් සංසිද්ධියක් ගැන තොරතුරක් හෝ නො වේ. සජීවී නළු නිලියන්ගේ මුඛට නංවා අර්ථය උද්දීපනය කොට පළ කරවන, සංවාද හෝ කවි ශී රචනා මෙන් ම යම් නාටකීය අවස්ථාවක් ගොඩ නංවා ගැනීමට උපකාරී වන දර්ශන, ජවනිකා අංක ආදිය හා බැඳුණු රංගෝචිත කතා වස්තුවකි.

“නාට්‍යය වූ කලි කෙනෙකුගේ සිතෙහි පහළ වන නිර්මාණාත්මක ප්‍රභවයකි.” යනුවෙන් මහාචාර්ය ඇලඩයිස් නිකොල් පවසයි. එය වචන ඔස්සේ සංවාදයට පෙරළී වේදිකාව මත ජීවය ලබයි. මෙහි වචන යනු එකකි. සංවාද යනු තවත් එකකි. සියලු ම වචන සංවාදවලට නො ගැළපේ. ඒ නිසා ‘නාට්‍යෝචිත භාෂාව’ යන්න අප සොයා යා යුතු ය. විශිෂ්ට ගණයේ නාට්‍ය රචනයක අඩංගු වචන, අඩු හෝ වැඩි හෝ නැත. එක ද වචනයක්වත්

ඉවත් කළ නො හැකිවා සේ ම අලුතෙන් එකතු කළ නො හැකි ය. සුගතපාල ද සිල්වා නාට්‍යවේදියා “නාට්‍ය රචකයා වචන භාවිත කළ යුත්තේ මසුරකු ලෙස ය.” යනුවෙන් ප්‍රකාශ කර ඇත්තේ එබැවිනි. නාට්‍යය යනු “වෘත්තාන්තමය වශයෙන් කතාවක් කීම හෝ කාර්යයන් ඔස්සේ වස්තුවක් විකාශය කිරීම” යනුවෙන් ද සුගතපාල ද සිල්වා විසින් විස්තර කර ඇත. නාට්‍යයක් රචනා කරන්නේ නිව් සැනසිල්ලේ තමාට ම කියවා ගෙන රහසේ රස විඳීමට නො වේ. සංවාද, ගීත, කවි උච්චස්වරයෙන් අර්ථාන්විතව ස්වර හා තාලානුකූලව බොහෝ දෙනාට ශ්‍රවණය කිරීමට හැකි වන ලෙස දෙසීමට හා ගැයීමට යි.

ගැඹුරින් විමසන විට නාට්‍ය රචනය සාහිත්‍යමය ක්‍රියාවලියක් වුවත් නාට්‍ය රචකයා සාහිත්‍යකරුවකු මෙන් ම නාට්‍යකරුවෙක් ද වේ. ඔහු පිටපත රචනා කරන්නේ කියවීමට පමණක් නො ව රඟපෑමට ද සමග ය. එය මේසය මත තබා ලියුව ද කරලිය මත ප්‍රාසංගිකව සජීවීව මැවීමටත් හැකියාව තිබිය යුතු ය. ‘නාට්‍යය මූලින් ම රංග ගත වන්නේ රචකයාගේ මනස් කරලියේ ය’ යන කියමන ගොඩ නැගී ඇත්තේ ඒ නිසා ය.

නාට්‍යයක් රචනා කිරීමට අත්දැකීමක් පාදක විය යුතු ය. එය තම අත්දැකීමක් හෝ උපකල්පනය කරනු ලැබූ අත්දැකීමක් විය යුතු ය. ගොඩනැගිල්ලක් තැනීමට වාස්තු විද්‍යාඥයකු උපදෙස් දෙන්නේ ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පියා විසින් නිර්මාණය කරනු ලැබූ ගෘහ නිර්මාණ සැලසුමට අනුව ය. එලෙස නාට්‍ය අධ්‍යක්ෂවරයා නාට්‍යය නිෂ්පාදනය කිරීමට උපයෝගී කර ගන්නේ රචකයා විධිමත්ව පිළියෙල කළ නාට්‍ය පිටපත යි.

නාට්‍යයේ පෙළට පාදක වන්නේ යම් කතා පුවතකි. සංස්කෘත නාට්‍යයේ දී ඉතිවෘත්තය ලෙස හඳුන්වා ඇත්තේ මේ කතා පුවත යි. (ඉති - මෙසේ, වෘත්ත - සිදු විය) හරතමුනි පඬිවරයා ද නාට්‍යයේ ශරීරය ඉතිවෘත්තය ලෙස සඳහන් කරයි. ඉතිවෘත්තය ඉතිහාස පුවතක්, ජනශ්‍රැතියක්, ජනප්‍රවාදයක්, පුරාණෝක්තියක්, සමකාලීන සමාජ අත්දැකීමක් හෝ විය හැකි ය. නිදසුන් ලෙස මහාවාර්ය එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍රයන්ගේ නාට්‍ය කීපයක් විමසා බලන්න. මනමේ, වෙස්සන්තර, මහාසාර, බව කඩකුරාව, ලෝමනංස, කදා වළලු, පබාවතී වැනි නාට්‍ය ජාතක කතා ඇසුරින්, රත්තරං, එලොව ගිහිං මෙලොව ආවා, වෙල්ලවැහුං වැනි නාට්‍ය ජන කතා ඇසුරින්, සිංහබාහු නාට්‍යය වංශ කථාගත ප්‍රවාද ඇසුරින් නිර්මාණය කර ඇත. කිරිමුට්ටිය ගඟේ ගියා, වටපුළුවේ ගෙවල් බිඳලා වැනි නාට්‍ය සමකාලීන සමාජ අත්දැකීම් පාදක කර ගෙන ඇති අතර කපුවා කපෝති, මගුල් ප්‍රස්තාව වැනි නාට්‍ය විදේශ කෘති ඇසුරෙන් ද නිර්මාණය කර ඇත.

තලමල පිපිලා නාට්‍යයට පාදක වී ඇත්තේ අපගේ සමකාලීන සමාජ අත්දැකීමකි. මා ඉපදී ළමා කාලයේ වාසය කළේත් පාසල් ගියේත් කන්ද උඩරට පිටිසර ගම්මානයක ය. මා පුංචි කාලයේ ගමේ රඟ දක්වන ලද සොකරි, කිඳුරු ගැමි නාටකත් ඒවායෙහි රඟ පෑ ගැමියකුත් ගමේ විහාරයේ තේවාට කළ ගුණයා, රංබරණා, සේදරමා ආදී වැඩිහිටියකුත් පමණක් නො ව ගම ද විශාල වෙනසකට ගොදුරු වී තිබුණු බව විශ්වවිද්‍යාල ජීවිතය හා රැකියා ජීවිතය නිම කර ආපසු ගමට ගිය මා ලැබූ එක්තරා අත්දැකීමකි.

විශේෂයෙන්ම කලාත්තරයක් මුළුල්ලේ පරම්පරානුගතව ශේෂ වී තිබුණු සිංහල සංස්කෘතික දායාද නවීකරණය, බටහිරීකරණය ඉදිරියේ විශාල වෙනස් වීම්වලට භාජනය වන ආකාරය මේ නාට්‍යයට පාදක වූ තේමාව යි. ඇස් පනාපිට දක්නට තිබුණු, පුළුල් වපසරියක විහිදුණු මෙම බේදවාචකය ඇසුරෙන් එක් ගැමි පවුලක් කේන්ද්‍ර කොට ගෙන වර්ත කීපයක්

ගොනු කර ගනිමින්, නාට්‍යෝචිත සිදුවීම් පෙළ ගස්වමින්, සංකේතාත්මකව නාට්‍ය රචනය නිර්මාණය කර ගැනීමට හැකි විය.

රංඛණා ගුරුන්නාන්සේ අපගේ පාරම්පරික චින්තනයන්, බාල බංඩාර දෙවැනි පරපුරේ නවීකරණයන් ඔකනලේ බටහිරකරණයන් ගුණවංශ රැඩිකල් වාමාංශිකයන් සභාපති අධිපති දේශපාලන ව්‍යුහයන් මහේෂිකා ජනප්‍රිය සංස්කෘතියන්, හේතු තම අක්කාගේ සංවේදනය වටහා ගත්තා වූ තුන්වැනි පරපුරක් ආදී වශයෙන් මෙහි වර්ත සංකේතාත්මක ලෙස ගොඩ නැඟීමට හැකි විය.

නාට්‍ය පිටපතක් රචනා කිරීමේ දී පහත දැක්වෙන ලක්ෂණ අන්තර්ගත විය යුතු ය.

(10 ශ්‍රේණියේ පෙළ පොතෙහි 14 පාඩමෙහි නාට්‍ය පිටපත් රචනය කොටස ද උපකාරී කර ගන්න.)

- නාට්‍ය පිටපතට සුදුසු තේමාව
- තේමාව ඉදිරිපත් කිරීමට සුදුසු කතා වස්තුව
- පාඨකයාට/ප්‍රේක්ෂකයාට දෙන පණිවිඩය/ජීවන දෘෂ්ටිය/අරමුණ
- අරමුණ කරා යෑමට සිද්ධි, පෙළ නිර්මාණය
- නාට්‍යයේ කාලයට අනුරූප කතා වින්‍යාසය
- උක්ත ශෛලියක් (ශෛලිගත/ස්වාභාවික)
- නාට්‍යයේ සන්දර්භයට (ආරම්භය - විකාශය - උච්ච අවස්ථාව - නිරාකරණය) අනුව
- ජවනිකා අංක
- එහි නිරූපිත වර්ත ගණන
- කතා වස්තුවෙහි නාට්‍යයට උචිත අවස්ථා හඳුනා ගැනීම
- ශෛලිගත නාට්‍ය පෙළෙහි ගැටුම් අවස්ථා යොදා ගැනීම
- වර්ත හා ගැටුම්වලට අදාළ වාග් විලාසය හා සංවාද
- රංග විධාන යොදා ගැනීම
- නාට්‍යයේ නිමාව (සුඛාන්ත/දුඃඛාන්ත)

අවබෝධය

1. පෙර දැනුම සහ මෙම පාඩම ඇසුරින් අසා ඇති ප්‍රශ්නවලට කෙටි පිළිතුරු ලියන්න.
 - i. නාට්‍ය කලාව සාමූහික කලා මාධ්‍යයකි. ඊට හේතු දක්වන්න.
 - ii. නාට්‍යය සජීවී කලා මාධ්‍යයක් වීමට හේතු 3ක් දක්වන්න.
 - iii. නාට්‍යෝචිත අවස්ථා යනු මොනවා ද?
 - iv. ‘තලමල පිපිලා’ නාට්‍යයට පාදක කර ගෙන ඇති අත්දැකීම හා එහි තේමාව කුමක් ද?
 - v.
 - i. පාඩමේ ඇතුළත් කොටසෙහි සඳහන් වන වර්ත නම් කරන්න.
 - ii. ඒ එක් එක් වර්තයෙන් සංකේතවත් කර ඇත්තේ මොනවා දැයි වෙන් වෙන්ව දක්වන්න.

මිඛිත අභ්‍යාස

1. සුදුසු පරිදි යෙදුම් තෝරා හිස්තැන් සම්පූර්ණ කරන්න.
 - i. නාට්‍යයක් නරඹා රස විඳින්නා ලෙස හැඳින්වේ.
 - ii. යම් ක්‍රියාවක් හෝ අවස්ථාවක් හෝ කර දැක්වීම නාට්‍යය නම් වේ.
 - iii. නාට්‍ය නිර්මාණයක මූලික කාර්යයයි
 - iv. නාට්‍යයක සාර්ථකත්වය උදෙසා උපකාරී වේ.
 - v. සිංහබාහු නාට්‍යය ඇසුරින් නිර්මාණය වී ඇත.
 - vi. තලමල පිපිලා නාට්‍ය ශෛලියෙන් නිර්මාණය වූවකි.
(අභිනය, පෙළ රචනය, නාට්‍යෝචිත භාෂාවක්, ප්‍රේක්ෂකයා, ස්වභාවික, වංශකතාවක්, අනුකරණය, පාඨකයා)
2. පහත සඳහන් වචන යොදා අර්ථවත් වාක්‍යය බැගින් ලියන්න.

i. පාඨකයා	iv. සම්භාවය
ii. ශිල්පීය ක්‍රම	v. සාම්ප්‍රදාය
iii. පරිකල්පනය	

ප්‍රායෝගික අභ්‍යාස

1. තලමල පිපිලා නාට්‍ය පිටපත කියවන්න.
2. ඔබ දන්නා සිංහල නාට්‍ය පහක නම් ලියන්න. ඒවායෙහි පාදක කර ගෙන ඇති අත්දැකීම් හා ශෛලීන් කවරේ දැයි දක්වන්න.
3. පහත දී ඇති උපමා කතාව උපයෝගී කර ගෙන කෙටි නාට්‍ය පිටපතක් නිර්මාණය කරන්න.
 පාසල් ගිය දරුවෙක් දවසක් තම පන්තියේ යහළුවකුගේ පොතක් සොරකම් කර ගෙන ගෙදර ගියා. ඔහුගේ මව එය දැක සතුටුව පුතාට ප්‍රශංසා කළා. මේ නිසා ඔහු නිරතුරුව මිතුරන්ගේ බඩු සොරකම් කිරීම දිගට ම කර ගෙන ගියා. තරුණයෙකු වූ පසු ඔහු අසල්වැසියන්ගේ විවිධ දේ සොරකම් කරන්නට වුණා. ඒ එකකටවත් මව විරුද්ධ වුණේ නැහැ. දවසක් ලොකු සොරකමකට ගිය විට ඔහු අතින් මිනිසෙකු මිය ගියා. මේ නිසා ඔහුට මරණීය දණ්ඩනය නියම වුණා. දිනක් මව තම පුතා බැලීමට ගියා එවිට මවට ලං වුණු පුතා මවගේ කන සපා කැවා. ඒ නපුරු ක්‍රියාවට මව දොස් පැවරුවා. එවිට තරුණයා “මම මුලින් ම පොත සොරකම් කර ගෙන ආ වේලාවේ මට දඬුවම් කළා නම් අද මට එල්ලුම් ගහට යන්න වෙන්තේ නෑ” කියා මවට දෝෂාරෝපණය කළා.
4. ඔබ කැමති ජන කතා, ජාතක කතා හෝ වෙනත් අත්දැකීම් ඇසුරෙන් නාට්‍ය පිටපත් රචනා කරන්න.

සාම්ප්‍රදායික යෙදුම්

ඕනෑම කතාවක් සතුව ඊට උරුම වූ භාෂා සම්ප්‍රදායක් පවතී. එම භාෂාව නියෝජනය කරන සමාජය තුළ පවත්නා ජීවන වෘත්තීන්, සිරිත් විරිත්, ඇදහීම්, සිතූම් පැතුම්, ආකල්ප ආදිය මත භාෂා ව්‍යවහාර හෙවත් සාම්ප්‍රදායික යෙදුම් ගොඩ නැගේ. සිංහල භාෂාවේ භාවිත මෙම ඇතැම් සාම්ප්‍රදායික යෙදුම්වලට වසර දහසකට වඩා ඉතිහාසයක් ඇත. මතුපිට අර්ථය ඉක්මවා යන අමුතු ව්‍යවහාරයක් මේ යෙදුම්වල ඇත. ව්‍යවහාරයේ දී මෙන් ම ලේඛනයේ දී ද පළ කළ යුතු අදහස ඉතා රසවත් වූ හා සිත් ගන්නා ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමේ හැකියාවක් මේ යෙදුම් නිසා ඇති වේ.

මේ සම්ප්‍රදායික යෙදුම් වර්ග කීපයකි.

1. ප්‍රස්තාව පිරුළු
2. රූපී
3. යුගල පද

ප්‍රස්තාව පිරුළු

‘අවස්ථාවට උචිත අයුරින් යොදන කියමන’ යන අරුතින් ප්‍රස්තාව පිරුළු නම් වේ. සිංහල ශබ්දකෝෂය පිරුළු හඳුන්වන්නේ ‘තැනට ගැලපෙන කියමනකි, ආදර්ශවත් කීමකි, ආප්තෝපදේශයකි.’ යනුවෙනි.

නාට්‍ය කොටසෙන් උපුටා ගත් පහත යෙදුම් කියවන්න.

“එදා ඉඳලා මේ කාර්මික යුගයට එතකල් ඔය කියන දියුණුව වුණා නම් අපි හැමෝට ම තියෙන්න එපා යැ ඒවාගෙ සිය ගුණයක විවේකයක්, නිස්කලංකයක් හරියට නිකං බොත්තම එබුවම ඔක්කොම කෙරෙනව වගේ.

බොත්තමක් තියා කාසයක් මහ ගන්ට නූල් පටක් නෑ, හුග දෙනෙකුට. සේරමලා වලිගෙ ගිනි ගත්තු හනුමලා වගේ දුවනව උදේ ගිට රැවෙනකල් ජීවිතේ ජීවත් කරවන්ට.

ඒත් අන්තිමට දොඩං ගොඩ බදා ගත්ත වගේ ඉතිරි වෙන පිච්චියකුත් නෑ.

පළමු පාඨයෙහි කියවෙන අරුත් විමසා බලන්න.

විද්‍යාත්මක තාක්ෂණික වශයෙන් ලෝකය කොතෙක් දියුණු වූවත් මිනිසාට විවේකය අඩු වී ඇති බව තහවුරු කිරීමට රචකයා එම පිරුළු අවස්ථාවට උචිත ලෙස යොදාගෙන ඇත. දෙවන පාඨයෙහි ඉතා දැඩි ආර්ථික සටනක යෙදෙන්නට මිනිසාට සිදු වී ඇති අයුරු දැක්වීමට ‘වලිගෙ ගිනි ගත්තු හනුමලා වගේ’ යන පිරුළු උපකාර කර ගෙන ඇත.

කෙතෙක් වෙහෙස වුව ද අවසානයේ කිසිදු ප්‍රතිඵලයක් අත් නොවුණ බව පැවසීමට ‘දොඩම් ගොඩ බදා ගත්ත වගේ’ යන පිරුළු දක්වයි.

යම් කියමනක අරුත භොදිත් පැහැදිලි කොට ප්‍රාණවත් ලෙස ඉදිරිපත් කළ හැකි බව ඉහත පාඨවලින් තහවුරු වේ.

ප්‍රස්තාව පිරුළුවල දී, ඉතිහාස ගත සිදුවීමක්, ජන කතාවක්, ජාතක කතාවක්, පුරාවෘත්තයක්, පුද්ගල චරිතයක් සම්බන්ධ සිද්ධියක් ආදී වශයෙන් උපකාරී විය හැකි ය. එමෙන් ම ප්‍රස්තාව පිරුළු තුළ සාමාන්‍ය ප්‍රකාශයක්, උපදේශයක් හෝ උපමාවක් වශයෙන් ද ව්‍යවහාර වනු දක්නට ලැබේ. පිරුළු, සැකසී ඇති ස්වභාවය අනුව ද විවිධ වේ. සමානවාචී ප්‍රකාශනමය, ප්‍රශ්නමය, අවවාදාත්මක, විධානමය, රිද්මයානුකූල ආදී වශයෙන් විවිධ ආකෘති ඒ තුළ හඳුනා ගත හැකි ය.

අන්දරේ සිනී කෑව වගේ	උපක්‍රමශීලීව තම අදහස ඉටුකර ගැනීම
අබරා සිල් ගත්ත වගේ	අනවබෝධයෙන් යමක් කිරීම
පරංගියා කෝට්ටේ ගියා වගේ	කෙටි මගකින් යා හැකි ව තිබිය දී දුර මගකින් යාම
කඳුවා මාරපත් ගියා වගේ	අරමුණකින් තොරව වැඩක් කිරීමේ නිෂ්ඵල බව
ඉබ්බන්ගෙන් පිහාටු ඉල්ලුව වගේ	ලබා ගත නො හැකි දෙයක් වෙනුවෙන් මෙහෙයවීම
අන දීල දන නියවනව වගේ	උදව්වක් කර යමක් බලාපොරොත්තු වීම
වක්කඩේ හකුරු හැංගුව වගේ	සුදුසු රැකවරණයක් නැති වීම
ගුරුන්ටත් අකුරු වරදිනවලු	කා අතින් වැරදි සිදු වන බව
එළිපත්ත උඩ ඉන්න බළල වගේ	ස්ථිර තීරණයක් නැති බව
ඔංචිල්ලාව එහාට ගියත් මෙහාට එනවලු	ඕනෑ ම ක්‍රියාවකට යම් ප්‍රතික්‍රියාවක් ද ඇති බව

රූපී

යම් යෙදුමකට ඇතුළත් වචනවල අර්ථය ඉක්මවා යන වෙනත් අර්ථයක් ප්‍රකාශ වේ නම් එය රූපීයක් ලෙස හැඳින්වේ. අර්ථය ඉඟියකින් ගත යුතු නිසා ‘ඉඟි වැකි’ ලෙස ද ඒවා හැඳින්වේ. මේවා ඉතා කෙටි යෙදුම් විශේෂයකි. පවසන දෙය ඉතා රසවත්ව හා අවධානය ඇති වන ලෙස කීමටත්, ලිවීමටත් රූපී නිසා හැකියාව ලැබේ.

“අපේ මහප්පොච්චිලා ගහපු අඩවි කරණම්වලට ඒ රටවල ඇත්තො බලං හිටියයි කියන්නේ, උඩුකුරිඤ්ඤං වෙලාලෑ.ඔය මේ කාලෙ එවුං සුද්දෝ පිටු පස්සේ ගියාට”
 “මෙයා මේ ත්‍රිපිටකය වනනවා. මෙහේ නො වෙයි...”

ඔය ළමයි යවන්න ඕන රට...”

“ඔය නුගේ කළුවර හෙවණැල්ලෙන් ගුරුන්නාන්සෙගෙ ඇස් අන්ධ වෙලා”

“උඩුකුරිඤ්ඤං වෙලා” යන රූපීයෙන් අපේ මුතුන් මිත්තන් දැක්වූ දක්ෂතා දෙස සුදු ජාතිකයන් විස්මයෙන් යුතුව බැලූ අයුරු කියැවේ.

“ත්‍රිපිටකය වනනවා” යන්නෙන් ධර්මයට අනුව සම්ප්‍රදායානුකූල අදහස් සහිතව ජීවත් වන බව කියැවේ. නවීකරණය විය යුතු බව සභාපතිගේ අදහසයි.

“ඇස් අන්ධ වෙලා” යන්නෙන් යථාර්ථය යටපත්ව ඇති බව කියැවේ.

මෙලෙස රූපී භාවිතයෙන්, පවසන අදහස ඉතා රසවත්ව හා සජීවී ලෙස ඉදිරිපත් කළ හැකි ය.

පහත යෙදුම් කියවන්න.

දිනන පක්ෂය බලා එයට එකතු වීම අවස්ථාවාදීන්ගේ සිරිත යි.

දිනන පිළට කොඩිය දීම අවස්ථාවාදීන්ගේ සිරිත යි.

විභාග ප්‍රතිඵල එනතුරු අක්කා ඉමහත් ලබාපොරොත්තුවෙන් සිටී.

විභාග ප්‍රතිඵල එනතුරු අක්කා ඇඟිලි ගනිමින් සිටී.

දැනුම මිනුම තරගයෙන් ප්‍රථම ස්ථානය දිනා ගත් ශිෂ්‍යයා ඕනෑ ම පොතක ඇති දෙයක් මතකයෙන් කීමට දනී.

දැනුම මිනුම තරගයෙන් ප්‍රථම ස්ථානය දිනා ගත් ශිෂ්‍යයා පොත් ගුල්ලෙකි.

පළමු වැකියෙන් කියන අදහස දෙවන වැකියෙන් ඉතා කෙටියෙන් රසවත්ව කියා ඇති අයුරු විමසන්න.

එවැනි රූපී හඳුනා ගන්න.

අත දෙනවා	උදවු කරනවා
හෙනහුරා ලබලා	නරක කාලයක් උදා වෙලා
ලැල්ලට පෑගුවා	ඉතා වේගයෙන් ගියා
සායම ගියා	ලැජ්ජාවට පත් වුණා
ගොළුබෙලි ගමන	හෙමින් වැඩ කිරීම
දෙහි කපනවා	දොස් පවරනවා
කටු අත්තක්	නිතර දබර කරන අයෙක්
කොළේ වහනවා	යම් කරුණක් සඟවනවා
ඇඟ බේරා ගත්තා	උපායශීලීව මඟ හරිනවා
එක පයින්	සම්පූර්ණ කැමැත්තෙන්
මර ඇදේ දී	අන්තිම අවස්ථාවේ
අකුල් හෙළනවා	බාධා කරනවා

යුගල පද

පද දෙකක් හෙවත් පද යුගලයක් එකට යෙදීම යුගල පද නම් වේ. අදහසක් පැවසීමේ දී වඩාත් විචිත්‍රවත්ව හා අවධාරණයෙන් ප්‍රකාශ කිරීම සඳහා සිංහල භාෂා සම්ප්‍රදායේ යෙදෙන යෙදුම් විශේෂයක් ලෙස යුගල පද හැඳින්විය හැකි ය.

“ලොකු අත්තා කොහොම ද ඔය තරම් ලස්සනට කවි සිපද, වන්නං කියන්ඩ ඉගෙන ගත්තේ.”

“කන්ද උඩරට කීර්ති ශ්‍රී රාජසිංහ මහ රජපුරුවන්ගේ දේවින්නාන්සෙට වෙදකම කරල තියෙනව, අපේ මී මුත්තෙක්. ඒවට නම්බු නාම, ගම් බිම්, පදවි තානාන්තර ලබල තියෙනව. ඒ විතරක් ද සිල්ප සාස්තරේ අඳුරනව.

නාට්‍ය කොටසින් උපුටා ගත් ඉහත ප්‍රකාශවල තද කළු අකුරින් දක්වා ඇති යෙදුම්, යුගල පද ලෙස දැක්විය හැකි ය. ඒවායින් කියමන අර්ථවත් කිරීමට ලැබී ඇති සහාය විමසා බලන්න.

යුගල පද සෑදී ඇති විධි කීපයකි.

සමානාර්ථ පද යුගලයක් යෙදීම

මිල මුදල්	සමිති සමාගම්	නැණ නුවණ
වැහි වරුසා	දුගී දුප්පත්	පදවි තානාන්තර
බණ දහම්	වෙහෙර විහාර	ශිල්ප සාස්තරේ
යාන වාහන	කෙළි සෙල්ලම්	රැකී රක්ෂා

විරුද්ධාර්ථ පද යුගලයක් යෙදීම

දුක සැප	උගත් නුගත්	ගුණ දොස්
හොඳ නරක	ඇති නැති	ඵදා මේදා
ඇත මැත	බාල මහලු	එතෙර මෙතෙර
පින් පව්	අඩු වැඩි	අග මූල

එක් පදයක අර්ථ සහිත අනෙක් පදයේ අර්ථ රහිත පද යුගලයක් යෙදීම

බඩු මුට්ටු	මුදල් හදල්	උදව් පදව්
කුලී මලී	පඩි නඩි	තරහ මරහ
ගමන් බිමන්	බාර භාර	ඉඩම් කඩම්
ළමයි බමයි	කුල මල	තොවිල් පවිල්

අර්ථ රහිත පද යුගලයක් යෙදීම (එහෙත් එයින් යම් අර්ථයක් ඉස්මතු වේ)

ලට පට	තක්කු මුක්කු	දනි පනි
ජර මර	ඕප දූප	තොර තෝංචි
ආන පාන	අනං මනං	අඩුම කුඩුම
වං හුං	ලවක් දෙවක්	ලට්ට ලොට්ට

අර්ථය අතින් තරමක් සමීප පද යුගලයක් යෙදීම

ඇට කටු	පොත පත	ළඟ පාත
වතු පිටි	හැළි වළං	කයි කතන්දර
ගේ දොර	නිති ඊති	කොට්ට මේට්ට
දුගී මගී	ලියුම් කියුම්	හොර බොරු

එකිනෙකට අසමාන පූර්ව ක්‍රියා පද යුගලයක් යෙදීම

සිතා බලා	ලියා කියා	නටා ගයා
දුව පැන	හදා වඩා	උයා පියා
බලා කියා	කර කියා	ගයා වයා
කවා පොවා	තළා පෙළා	සොයා බලා

අවබෝධය

1. I කොටසේ ඇති ප්‍රස්තාව පිරුළු වඩාත් ගැලපෙන යෙදුම II කොටසින් තෝරා ලියන්න.

I කොටස

- i. හිඟන්නාගේ පාත්තරේ හෙනහුරා වැටුණා වගේ
- ii. අහසට ඉනිමං බදිනවා වගේ
- iii. ලූලා නැති වළට කණයා පණ්ඩිතයා
- iv. නියර මිටි තැනින් වතුර බහිනව වගේ
- v. ගඟෙන් වතුර බි මුහුදට ආවැඩීම

II කොටස

- i. ප්‍රධානියා නැති විට අවශේෂ පුද්ගලයන් ප්‍රධාන වන බව
- ii. වැරද්දේ වගකීම දුබලයාට පැවරීම
- iii. කරදරයට පත් වී සිටින විට තවත් කරදරයක් වීම
- iv. උපකාර කළ පුද්ගලයා අමතක කර බලවතුන් වර්ණනා කිරීම
- v. නිෂ්ඵල ක්‍රියාවක් කරන බව

2. හිස්තැනට යෝග්‍ය පරිදි ගැලපෙන යෙදුම් යොදා පිරුළු සම්පූර්ණ කරන්න.

- i. යන යකා බිඳ ගෙන යනවලු
- ii. දී කිරට සාක්කිලු
- iii. උණු හින්ද බොන්නත් බෑ අහක දාන්නත් බෑ
- iv. බල්ලන්ට දුන්න වගේ
- v. ඇත්තම් කොහොම බදින්න බැරි ද

3. පහත සඳහන් කියුම්වලට ගැලපෙන ප්‍රස්තාව පිරුළු ලියන්න.

- i. සැනසිලි පතා කරන දෙයින් පෙර තිබුණාටත් වඩා කරදර පැමිණීම.
- ii. තමා වැරදි කරමින් අනුන්ට දැනමුතුකම් දීම
- iii. නරක ඇසුර තිබුණත් යහපත් පුද්ගලයා අයහපත් අයකු බවට පත් නො වේ.
- iv. යමකුගේ සැබෑ තත්ත්වය පෙනෙන්නේ ඔහුගේ ක්‍රියා කලාපයෙනි.
- v. ජන්මයෙන් ලද දුර්ගුණ ඉවත ලිය නො හැකි ය.

4. I කොටසේ ඇති රුචිවලට ගැලපෙන අර්ථය සහිත කොටස II තීරුවෙන් තෝරා ලියන්න.

I කොටස

- i. කඹ අදිනවා
- ii. හමස් පෙට්ටියට දමනවා
- iii. සුදුහුණු ගානවා
- iv. බඩට ගහනවා
- v. උල්පන්දන් දෙනවා

II කොටස

- i. ක්‍රියාත්මක නො කිරීම
- ii. රහසින් අනුබල දීම
- iii. රැකියාව අහිමි කිරීම
- iv. එකඟතාවක් නැතිකම
- v. ඇත්ත වසන් කරනවා

5. මූලික දී ඇති රුඪියේ අර්ථයට සමාන තවත් රුඪියක් වරහන තුළ ඇත. එය තෝරා ලියන්න.

- i. සායම ගියා
- ii. දිවෙන් දිව ගාගෙන
- iii. අන්තිම ඉත්තක් ඇද්දා
- iv. තරු විසිවුණා
- v. හැටට හැටේ

(අවසාන තුරුම්පුවත් ගැහුවා, මූණ ඇඹුල් වුණා, පණට පණ, ලැල්ලට පාගලා, එලොව පොල් පෙනුණා)

6. දී ඇති රුඪි යොදා අර්ථවත් වාක්‍යය බැගින් තනන්න.

උදාහරණ: විදේශගතව සිට පැමිණි නිමල් දැන් ජීවත් වන්නේ රජගෙදර පරෙවියා මෙනි.

- i. ගිනි ගෙඩියක්
- ii. අනමාරුවක්
- iii. සේසත ම
- iv. අලගු තියන්නවත් බැරි
- v. ඉහේ මලක් පිපුණා

7. පළමුව දක්වා ඇති යුගල පදයේ අර්ථයට සමීප යුගල පදය ඉදිරියේ ඇති යුගල පදවලින් තෝරා ලියන්න.

- i. අහල පහල - සල්ලි බාගෙ
- ii. මුදල් හදල් - පඬුරු පාක්කඩම්
- iii. ලිපි ලේඛන - ළඟ පාත
- iv. තැගි බෝග - වාරිකු වාරිකු
- v. සිරිත් විරිත් - ලියුම් කියුම්

8. එක් එක් යුගල පද අයත් වන වර්ගය ඉදිරියෙන් තෝරා ලියන්න. එම යුගල පද යොදා වාක්‍ය නිර්මාණය කරන්න.

උදාහරණ: සමිති - සමාගම් = සමානාර්ථ; ඔහු සමිති සමාගම් රැසක නිල තල හෙබවී ය.

- i. මං මාවත්
- ii. තක්කු මුක්කු
- iii. ඇති නැති
- iv. බේත් හේත්
- v. වං හුං
- vi. දැන උගත්
- vii. සද්ද බද්ද
- viii. මැහුම් ගෙතුම්
- ix. පින් පව්
- x. කර කියා

ප්‍රායෝගික අභ්‍යාස

1. පහත දී ඇති පිරුළුවල උත්පත්ති කතා සොයා ලියන්න.

- i. කළුවා මාරපන් ගියා වගේ
- ii. රාලහාමි බතල කන්න පොල් තේරුව වගේ
- iii. අන්දරේ සීනි කෑව වගේ

2. ප්‍රස්තාව පිරුළු, රුඪි එහි අර්ථ සහිතව ද, එක් එක් වර්ගයට අයත් යුගල පද ද එක් කර “බස සරසන සාම්ප්‍රදායික යෙදුම්” මැයෙන් පොත් පිංවක් සකස් කරන්න.